

PROJEKT OCHRONY RADIOLOGICZNEJ

Obliczenia osłon stałych dla Gabinetów RTG przed
promieniowaniem jonizującym

INWESTOR	Gmina Niedźwiedź 34 – 735 Niedźwiedź Niedźwiedź 233
UŻYTKOWNIK	OŚRODEK ZDROWIA Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Porębie Wielkiej Poręba Wielka 325 34 – 735 Niedźwiedź
LOKALIZACJA I APARATY RTG	1. Gabinet stomatologiczny nr 1 (Gabinet RTG 1): stomatologiczny wewnętrzny punktowy 2. Gabinet stomatologiczny nr 2 (Gabinet RTG 2): stomatologiczny wewnętrzny punktowy 3. Gabinet RTG 3: stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D) 4. Gabinet RTG 4: cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny
DATA	sierpień 2021 r.
AUTOR	AMKOS mgr inż. Anna Kos nr uprawnień: 46 R/2019 z dnia: 05.04.2019r. tel. 507 403 494 biuro@amkos.pl

1	DANE OGÓLNE.	4
1.1	WSTĘP.	4
1.2	PODSTAWA OPRACOWANIA.	4
1.3	LOKALIZACJA.	5
1.4	SĄSIEDZTWO.	5
1.4.1	Gabinet RTG 1.	5
1.4.2	Gabinet RTG 2.	5
1.4.3	Gabinet RTG 3.	5
1.4.4	Gabinet RTG 4.	6
1.5	KONSTRUKCJA ŚCIAN.	6
1.5.1	Gabinet RTG 1.	6
1.5.2	Gabinet RTG 2.	6
1.5.3	Gabinet RTG 3.	7
1.5.4	Gabinet RTG 4.	7
1.6	WYSOKOŚĆ I POWIERZCHNIA.	7
1.7	OCENA I OPIS WYNIKÓW.	8
1.8	OSTRZEGAWCZA SYGNALIZACJA ŚWIETLNA.	8
1.9	OŚWIETLENIE.	8
1.10	TABLICE INFORMACYJNE	8
1.11	ŁĄCZNOŚĆ GŁOSOWA I WIZUALNA.	8
1.12	SPRZĘT OCHRONNY	9
1.13	WYTYCZNE BRANŻOWE.	9
1.13.1	Wentylacja.	9
1.13.2	Wymagania dotyczące instalacji.	10
1.13.3	Wymagania ogólnobudowlane.	10
1.14	PODSTAWOWE PARAMETRY TECHNICZNE APARATU RTG.	10
1.14.1	Instalacja aparatu RTG.	10
1.14.2	Główne parametry techniczne dla typowych aparatów RTG:	10
1.14.3	Cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.	10
1.14.4	Stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D)	11
1.14.5	Stomatologiczny wewnątrzustny punktowy.	11
2	ZAŁOŻENIA DO OBLICZEŃ	12
2.1	PARAMETRY EKSPOZYCJI.	12
2.1.1	Cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.	12
2.1.2	Stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D)	13
2.1.3	Stomatologiczny wewnątrzustny punktowy.	13
2.2	MAKSYMALNY CZAS PRACY ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA.	13
2.2.1	Cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.	13
2.2.2	Stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D).	13
2.2.3	Stomatologiczny wewnątrzustny punktowy.	14
2.3	DOPUSZCZALNE DAWKI.	14
3	OBLICZENIE OSŁON STAŁYCH.	15
3.1	STOSOWANE WZORY DO OBLICZEŃ.	15
3.1.1	Czas narażenia na promieniowanie w ciągu tygodnia t .	15
3.1.2	Zredukowana moc dawki C_1 .	15
3.1.3	Zredukowana moc dawki C_2 .	16
3.1.4	Krotność osłabienia promieniowania pierwotnego k .	16
4	OBLICZENIA OSŁON.	17
4.1	GABINET RTG 1 – STOMATOLOGICZNY WEWNĄTRZUSTNY PUNKTOWY.	17
4.1.1	Ściana AB, drzwi w ścianie AB.	17
4.1.2	Ściana BC, okna w ścianie BC.	17
4.1.3	Ściana CD, okno w ścianie CD.	17
4.1.4	Ściana DA.	18
4.1.5	Sufit.	18
4.1.6	Podłoga.	18
4.2	GABINET RTG 2 – STOMATOLOGICZNY WEWNĄTRZUSTNY PUNKTOWY.	19
4.2.1	Ściana AB, drzwi w ścianie AB.	19
4.2.2	Ściana BC.	19
4.2.3	Ściana CD, okno w ścianie CD.	19
4.2.4	Ściana DA.	20

4.2.5	Sufit.....	20
4.2.6	Podłoga.....	20
4.3	GABINET RTG 3 – STOMATOLOGICZNY PANTOMOGRFICZNY (PAN+CEPH+3D).....	21
4.3.1	Ściana AB okna w ścianie AB.....	21
4.3.2	Ściana BC.....	21
4.3.3	Ściana CD, drzwi w ścianie CD.....	21
4.3.4	Ściana DA.....	22
4.3.5	Parawan ochronny P.....	22
4.3.6	Sufit.....	22
4.3.7	Podłoga.....	23
4.4	GABINET RTG 4 – CYFROWY OGÓLNODIAGNOSTYCZNY KOSTNO – PŁUCNY.....	23
4.4.1	Ściana AB, drzwi w ścianie AB, okienko podglądowe w drzwiach w ścianie AB.....	23
4.4.2	Ściana BC, drzwi w ścianie BC, ściana CD, drzwi w ścianie CD.....	24
4.4.3	Ściana DE – drzwi.....	24
4.4.4	Ściana EF.....	25
4.4.5	Ściana FG.....	26
4.4.6	Ściana GA.....	26
4.4.7	Sufit.....	26
4.4.8	Podłoga.....	27
4.4.9	Promieniowanie uboczne.....	27
5	ZESTAWIENIE WYMAGANYCH GRUBOŚCI OŁOWIU DLA OSŁON STAŁYCH.....	29
5.1	GABINET RTG 1 – STOMATOLOGICZNY WEWNĄTRZYSTNY PUNKTOWY.....	29
5.2	GABINET RTG 2 – STOMATOLOGICZNY WEWNĄTRZYSTNY PUNKTOWY.....	29
5.3	GABINET RTG 3 – STOMATOLOGICZNY PANTOMOGRFICZNY (PAN+CEPH+3D).....	30
5.4	GABINET RTG 4 – CYFROWY OGÓLNODIAGNOSTYCZNY KOSTNO – PŁUCNY.....	30

1 Dane ogólne.

1.1 Wstęp.

Opracowanie zawiera Projekt Ochrony Radiologicznej dla Gabinetów RTG mieszczących się OŚRODEK ZDROWIA, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Porębie Wielkiej, Poręba Wielka 325, 34 – 735 Niedźwiedź, dla którego inwestorem jest: Gmina Niedźwiedź 34 – 735 Niedźwiedź, Niedźwiedź 233. Opracowanie jest wykonane z powodu planowanego montażu aparatów RTG jak poniżej:

1. Gabinet stomatologiczny nr 1 (zwany dalej: Gabinet RTG 1): stomatologiczny wewnątrzustny punktowy,
2. Gabinet stomatologiczny nr 2 (zwany dalej: Gabinet RTG 2): stomatologiczny wewnątrzustny punktowy,
3. Gabinet RTG 3: stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D),
4. Gabinet RTG 4: cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.

W Projekcie dokonano wyliczeń wymaganych grubości osłon stałych przed promieniowaniem X oraz przedstawiono zalecenia związane z zakresem prac niezbędnych do przeprowadzenia w Gabinetach RTG w celu stosowania w nich aparatów RTG. W obliczeniach wymaganych grubości osłon stałych przed promieniowaniem X uwzględniono osłonność własną ścian i stropów.

1.2 Podstawa opracowania.

1. Zlecenie Inwestora: wyciąg z dokumentacji technicznej budynku i informacje przekazane w formie ustnej dotyczące: grubości oraz budowy istniejących ścian i stropów, a także przeznaczenia pomieszczeń sąsiadujących z Gabinetami RTG, lokalizacji aparatów RTG, informacji z zakresu ilości wykonywanych badań RTG, oraz warunkach przebywania ludzi w sąsiedztwie Gabinetów RTG.
2. Dane techniczne do aparatów RTG.
3. Normy i przepisy prawne:
 - Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (t. jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 623)
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2005 r. „w sprawie dawek granicznych promieniowania jonizującego” (Dz. U. z 2005 r., Nr 20, poz. 168)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2006 r. „w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy z urządzeniami radiologicznymi” (Dz. U. z 2006 r., Nr 180, poz. 1325)
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2006 r. „w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy ze źródłami promieniowania jonizującego” (Dz. U. z 2006 r., Nr 140, poz. 994 z późn. zm.)
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2011 r. „w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej” (t. jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 884)
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 marca 2007 roku „w sprawie wymagań dotyczących rejestracji dawek indywidualnych” (Dz. U. z 2007 r., Nr 131, poz. 913)

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lutego 2007 roku „w sprawie podstawowych wymagań dotyczących terenów nadzorowanych i kontrolowanych” (Dz. U. z 2007 r., Nr 131, poz. 910 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. „w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą” (Dz. U. z 2019 r., poz. 595)
- Polska Norma PN-86 / J – 80001- Obliczanie osłon stałych.

1.3 Lokalizacja.

Pomieszczenia Gabinetu RTG 1, Gabinetu RTG 2 i Gabinetu RTG 3 zlokalizowane są na pierwszym piętrze, natomiast Gabinet RTG 4 zlokalizowany jest na poziomie – 1 budynku OŚRODKA ZDROWIA, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Porębie Wielkiej, Poręba Wielka 325, 34 – 735 Niedźwiedź. Podłoga wszystkich Gabinetów RTG znajdują się powyżej 2 m od gruntu.

1.4 Sąsiedztwo.

1.4.1 Gabinet RTG 1.

osłona stała	sąsiedztwo
ściana AB	recepcja
ściana BC	teren zewnętrzny
ściana CD	teren zewnętrzny
ściana DA	Gabinet RTG 2
sufit	pomieszczenie techniczne
podłoga	gabinet lekarski

1.4.2 Gabinet RTG 2.

osłona stała	sąsiedztwo
ściana AB	recepcja
ściana BC	Gabinet RTG 1
ściana CD	teren zewnętrzny
ściana DA	Gabinet lekarski
sufit	pomieszczenie techniczne
podłoga	Gabinet lekarski

1.4.3 Gabinet RTG 3.

osłona stała	sąsiedztwo
ściana AB	teren zewnętrzny
ściana BC	teren zewnętrzny
ściana CD	recepcja
ściana DA	pomieszczenie techniczne
parawan ochronny P	miejsce wykonywania ekspozycji
sufit	pomieszczenie techniczne
podłoga	Gabinet lekarski

1.4.4 Gabinet RTG 4.

osłona stała	sąsiedztwo
ściana AB	sterownia
ściana BC	kabina pacjenta
ściana CD	kabina pacjenta
ściana DE	poczekalnia
ściana EF	pomieszczenie socjalne
ściana FG	brak
ściana GA	brak
sufit	apтека
podłoga	grunt – brak pomieszczeń

1.5 Konstrukcja ścian.

1.5.1 Gabinet RTG 1.

osłona stała	konstrukcja osłony	równoważnik Pb [mm] dla napięcia 150 kV
ściana AB	gazobeton 24 cm	0,6
drzwi w ścianie AB	projektowane	projektowany
ściana BC	gazobeton 24 cm + ocieplenie 20 cm	0,6
okna w ścianie BC	szkło	0,1
ściana CD	gazobeton 24 cm + ocieplenie 20 cm	0,6
okno w ścianie CD	szkło	0,1
ściana DA	płyta karton – gips	< 0,1
sufit	żelbeton 28 cm	3,7
podłoga	żelbeton 28 cm	3,7

1.5.2 Gabinet RTG 2.

osłona stała	konstrukcja osłony	równoważnik Pb [mm] dla napięcia 150 kV
ściana AB	gazobeton 24 cm	0,6
drzwi w ścianie AB	projektowane	projektowany
ściana BC	płyta karton – gips	< 0,1
ściana CD	gazobeton 24 cm + ocieplenie 20 cm	0,6
okno w ścianie CD	szkło	0,1
ściana DA	płyta karton – gips	< 0,1
sufit	żelbeton 28 cm	3,7
podłoga	żelbeton 28 cm	3,7

1.5.3 Gabinet RTG 3.

osłona stała	konstrukcja osłony	równoważnik Pb [mm] dla napięcia 150 kV
ściana AB	gazobeton 24 cm + ocieplenie 20 cm	0,6
okno w ścianie AB	szkło	0,1
ściana BC	gazobeton 24 cm + ocieplenie 20 cm	0,6
ściana CD	gazobeton 24 cm + ocieplenie 20 cm	0,6
drzwi w ścianie CD	projektowane	projektowany
ściana DA	plyta karton – gips	< 0,1
parawan ochronny P	projektowany	projektowany
sufit	żelbeton 28 cm	3,7
podłoga	żelbeton 28 cm	3,7

1.5.4 Gabinet RTG 4.

osłona stała	konstrukcja osłony	równoważnik Pb [mm] dla napięcia 150 kV
ściana AB	gazobeton 25 cm	0,65
drzwi w ścianie AB	ołowiowe - projektowane	projektowany
okienko podglądowe w drzwiach w ścianie AB	szkło ołowiowe - projektowane	projektowany
ściana BC	gazobeton 25 cm	0,65
drzwi w ścianie BC	ołowiowe	projektowany
ściana CD	gazobeton 25 cm	0,65
drzwi w ścianie CD	ołowiowe - projektowane	projektowany
ściana DE – drzwi	ołowiowe - projektowane	projektowany
ściana EF	gazobeton 25 ÷ 50 cm	0,65 ÷ 1,3
ściana FG	gazobeton 30 cm + izolacja 20 cm	0,75
ściana GA	gazobeton 30 cm	0,75
sufit	żelbeton 28 cm	3,7
podłoga	żelbeton 28 cm	3,7

gęstość:

gazobeton – $\rho = 0,5 \text{ g/cm}^3$ żelbeton – $\rho = 2,2 \text{ g/cm}^3$ **1.6 Wysokość i powierzchnia.**

-	Powierzchnia	Wysokość
Gabinet RTG 1	18,02 m ²	3,0 m
Gabinet RTG 2	17,29 m ²	3,0 m
Gabinet RTG 3	12,46 m ²	3,0 m
Gabinet RTG 4	33,68 m ²	2,7 m

1.7 Ocena i opis wyników.

Zdjęcia rentgenowskie będą odczytywane bezpośrednio na stacji przeglądowej u technika elektroradiologii i zapisywane w systemie w standardzie DICOM. Opisy badań będą wykonywane przez lekarza radiologa. Ocena i opis wyników badań rentgenowskich odbywa się w systemie teleradiologii. Stanowisko opisowe i przeglądowe obrazów rejestrowanych w postaci cyfrowej muszą spełniać wymagania zgodne z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2011 r. „w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej” (t. jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 884). W pomieszczeniu opisowym ściany należy wykończyć ciemną, niepołyskliwą farbą a natężenie powierzchni roboczej monitora nie powinno być większe niż 15 lux. Wyposażenie pomieszczenia opisowego umożliwi zaciemnienie okna.

1.8 Ostrzegawcza sygnalizacja świetlna.

Gabinet RTG 4 wyposażono (zgodnie z załączonym rysunkiem) w ostrzegawczą sygnalizację świetlną umieszczoną nad drzwiami do Gabinetu RTG 4, włączaną równocześnie z zasilaniem generatora.

1.9 Oświetlenie.

W Gabinet RTG 4 znajduje się stanowisko rentgenowskie wyposażone w świetlny wskaźnik wielkości napromienianego pola, więc zapewniono możliwość przyciemnienia oświetlenia.

1.10 Tablice informacyjne

Drzwi do Gabinetów RTG oznakowano tablicą informacyjną ze znakiem ostrzegawczym przed promieniowaniem jonizującym. W Gabinetach RTG, w widocznym miejscu znajduje się informacja o konieczności powiadomienia rejestratorki i operatora aparatu rentgenowskiego, przed wykonaniem badania, o tym, że pacjentka jest w ciąży.

1.11 Łączność głosowa i wizualna.

Zapewniono łączność głosową i wizualną pomiędzy personelem medycznym wykonującym ekspozycję a pacjentem przebywającym w Gabinet RTG

	łączność głosowa	łączność wizualna
Gabinet RTG 1		wideofon
Gabinet RTG 2		wideofon
Gabinet RTG 3	bezpośrednia – pacjent znajduje się w zasięgu głosu	lusterko
Gabinet RTG 4	interkom	okienko podglądowe w drzwiach

1.12 Sprzęt ochronny.

Gabinety RTG wyposażono w sprzęt ochronny przed promieniowaniem rentgenowskim dobrany do typu zainstalowanego aparatu RTG i rodzaju wykonywanych badań tj.:

- 1) środki ochrony indywidualnej pracowników, w szczególności fartuchy i kołnierze z gumy ołowiowej
- 2) osłony dla pacjentów, osłony na gonady, fartuchy i półfartuchy oraz kołnierze wykonane z gumy ołowiowej.

1.13 Wytyczne branżowe.

1.13.1 Wentylacja.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2006 r. „w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy z urządzeniami radiologicznymi” (Dz. U. z 2006 r. nr 180, poz. 1325) w Gabinetach RTG powinna być zainstalowana wentylacja zapewniająca co najmniej 1,5 – krotną wymianę powietrza w ciągu godziny. Wentylacja w Gabinetach RTG powinna również spełniać wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. „w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą” (Dz. U. z 2019 r., poz. 595).

Przedmiotowe Gabinety RTG wyposażono w wentylację mechaniczną nawiewno – wywiewną zapewniającą co najmniej 1,5 – krotną wymianę powietrza w ciągu godziny.

Obliczenia dla wentylacji:

-	Powierzchnia	Wysokość	Kubatura	Wentylacja powinna zapewniać dopływ powietrza w wymiarze min.
Gabinet RTG 1	18,02 m ²	3,0 m	54,06 m ³	81,09 m ³
Gabinet RTG 2	17,29 m ²	3,0 m	51,87 m ³	71,805 m ³
Gabinet RTG 3	12,46 m ²	3,0 m	37,38 m ³	56,07 m ³
Gabinet RTG 4	33,68 m ²	2,7 m	90,94 m ³	136,41 m ³

Użytkownik musi posiadać protokół wystawiony przez upoważnioną osobę potwierdzający sprawność oraz odpowiednią wydajność.

Dodatkowo instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej podlegają okresowemu przeglądowi, czyszczeniu lub dezynfekcji, lub wymianie elementów instalacji zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej niż co 12 miesięcy. Dokonanie w/w czynności wymaga udokumentowania.

1.13.2 Wymagania dotyczące instalacji.

Gabinety RTG wyposażone są w umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą.

1.13.3 Wymagania ogólnobudowlane.

W Gabinecie RTG podłogi wykonane są z materiałów umożliwiających mycie i dezynfekcję, połączenie ścian z podłogą jest wykonane w sposób umożliwiający jego mycie i dezynfekcję.

1.14 Podstawowe parametry techniczne aparatu RTG.

1.14.1 Instalacja aparatu RTG.

Aparat RTG jest zainstalowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2006 r. „w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy z urządzeniami radiologicznymi” (Dz. U. z 2006 r. nr 180, poz. 1325). Do celów projektowych przyjęto takie ustawienie aparatu RTG, które stwarza największe zagrożenie radiologiczne i równocześnie jest możliwe do uzyskania w trakcie normalnej pracy urządzenia. Aparat RTG jest zainstalowany zgodnie z **rysunkiem nr 1** który znajduje się w załączeniu.

1.14.2 Główne parametry techniczne dla typowych aparatów RTG:

1.14.3 Cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.

Nazwa urządzenia	cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny
Zakres napięć ekspozycji [kV]	40 – 150
Zakres prądów [mA]	1 – 1000
Zakres mAs	0,5 – 800
Zakres czasów [s]	0,001 – 5
Filtracja całkowita [mm Al]	$\geq 2,5$
Filtracja zewnętrzna [mm Al]	1,5

1.14.4 Stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D)

Typ urządzenia	stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D)		
Zakres napięć [kV]	57 – 90		
Zakres prądów [mA]	3,2 – 16		
Czas ekspozycji [s]	16		
Ognisko lampy [mm]	0,5		
Filtracja całkowita [mm Al]	> 3,2 mm Al		
Filtracja zewnętrzna [mm Al]	2,0		
Rodzaj zdjęć	PAN	CEPH	3D
Zakres napięć [kV]	57 – 90	60 – 90	90
Zakres prądów [mA]	4 – 16	4 – 16	4 – 10
Czas ekspozycji [s]	8,6 – 16,4	10 – 20	2,3 – 12,6

1.14.5 Stomatologiczny wewnętrzny punktowy.

Typ urządzenia	stomatologiczny wewnętrzny punktowy
Napięcia lampy [kV]	60,70
Prąd anodowy [mA]	7
Czas ekspozycji [s]	0,02 – 3,2
Filtracja zewnętrzna [mm Al]	1,0

2 Założenia do obliczeń

Do obliczeń przyjęto następujące założenia:

- parametry ekspozycji określono na podstawie danych technicznych aparatów RTG podanych przez producentów
- dla każdego typu badania wymagana grubość ołowiu została policzona dla największego zagrożenia radiologicznego.
- liczbę wykonywanych ekspozycji przyjęto na podstawie uzgodnień dokonanych z użytkownikiem – założono, że w Gabinetach RTG w ciągu tygodnia aparaty RTG wykonywać będą
 - ❖ 200 radiografii:
 - 100 ekspozycji na stół (zdjęcia kostne)
 - 100 ekspozycji na statyw (zdjęcia płucne)
 - ❖ pantomografii
 - zdjęć pantomograficznych – 20 na tydzień
 - zdjęć cefalometrycznych – 10 na tydzień
 - zdjęć tomograficznych – 5 na tydzień
 - ❖ zdjęć punktowych – 20 na tydzień dla każdego aparatu RTG
- dla projektowanych aparatów RTG do obliczeń przyjęto maksymalne wartości stosowane klinicznie.

Założenia takie przyjęto, ponieważ są one najbardziej obciążające dla pracowników i osób postronnych, a tym samym najbardziej korzystne pod względem ochrony przed promieniowaniem jonizującym.\

2.1 Parametry ekspozycji.

2.1.1 Cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.

Rodzaj badania	zdjęcia kostne	zdjęcia płucne
Napięcie na lampie [kV]	90	125
Obciążenie prądowo – czasowe [mAs]	400	20
Prąd lampy [mA]	400	200
Czas ekspozycji [s]	1,0	0,1
y [-]	0,31	
Filtracja zewnętrzna	1,5	
Moc dawki w wiązce głównej promieniowania $D^* [mGy \cdot min^{-1} \cdot m^2 \cdot mA^{-1}]$	9,9	15,0
Moc dawki D^* przyjęto korzystając z tablicy 2 PN-86/J-80001 „Materiały i sprzęt ochronny przed promieniowaniem X i gamma. Obliczenia osłon stałych”. Wartość odczytano dla 120 kV oraz filtracji zewnętrznej 1,5 mm Al – interpolacja. Współczynnik y odczytano dla 130 kV i 5 cm grubości tkanki oraz dla 130 kV i 10 cm.		

2.1.2 Stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D)

Parametry pracy lampy RTG	Oznaczenie	Jednostka	Wartość		
			PAN	CEPH	3D
Napięcie na lampie	U	[kV]	81	90	90
Prąd lampy	I	[mA]	10	10	10
Filtracja zewnętrzna	-	[mmAl]	2,0		
Współczynnik osłabienia w tkance	y	-	0,31		
Moc dawki w wiązce głównej promieniowania	D*	[mGy·min ¹ ·m ² ·mA ⁻¹]	7,65		
Moc dawki D* przyjęto korzystając z Tablicy 2. PN-86/J-80001 „Materiały i sprzęt ochronny przed promieniowaniem X i gamma. Obliczenia osłon stałych.”. Wartość odczytano dla 90kV oraz filtracji zewnętrznej 2.0 mm Al (estymacja)					

Oznaczenie:

PAN – zdjęcia pantomograficzne

CEPH - zdjęcia cefalometryczne

3D – zdjęcia tomograficzne

2.1.3 Stomatologiczny wewnątrzustny punktowy.

Parametry pracy lampy RTG	Oznaczenie	Jednostka	Wartość
Napięcie na lampie	U	[kV]	70
Prąd lampy	I	[mA]	7
Filtracja zewnętrzna	-	[mmAl]	1,0
Współczynnik osłabienia w tkance	y	-	0,31
Moc dawki w wiązce głównej promieniowania	D*	[mGy·min ⁻¹ ·m ² ·mA ⁻¹]	9,4
Moc dawki D* przyjęto korzystając z tablicy 2. PN-86/J-80001 „Materiały i sprzęt ochronny przed promieniowaniem X i gamma. Obliczenia osłon stałych.”. Wartość odczytano dla 70kV oraz filtracji zewnętrznej 1,0 mm Al (estymacja)			

2.2 Maksymalny czas pracy źródła promieniowania.**2.2.1 Cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.**

Tryb pracy	średni czas ekspozycji [s]	liczba ekspozycji w tygodniu	prąd lampy RTG [mA]	obciążenie prądowo - czasowe [mAs]	obciążenie prądowo - czasowe [mAh]
zjęcia kostne	1,0	100	400	40 000	≈ 11,2
zjęcia płucne	0,1	100	200	2 000	≈ 0,56
łącznie		-	-	-	≈ 12,0
$t_0 = 0,028 \text{ h} + 0,0028 \text{ h} \approx 0,031 \text{ h}$					

2.2.2 Stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D).

Rodzaj badania	maksymalny czas na ekspozycję [s]	liczba ekspozycji / tydzień	prąd lampy RTG [mA]	obciążenie prądowo - czasowe [mAs]	obciążenie prądowo - czasowe [mAh]
PAN	16,4	20	10	3 280	≈ 0,92
CEPH	20,0	10	10	2 000	≈ 0,56
3D	12,6	5	10	630	0,175
łącznie ≈ 1,7					

2.2.3 Stomatologiczny wewnątrzustny punktowy.

maksymalny czas na ekspozycję [s]	liczba ekspozycji / tydzień	prąd lampy RTG [mA]	obciążenie prądowo - czasowe [mAs]	obciążenie prądowo - czasowe [mAh]
0,2	20	7	28,0	≈ 0,008

2.3 Dopuszczalne dawki.

Określenie miejsca przebywania osób	Dopuszczalne dawki			
w gabinecie rentgenowskim	6 mSv/rok	0,12 mSv/tyg.	0,01044 cGy/tyg.	104,4 µGy/tyg.
w pomieszczeniach pracowni rentgenowskiej poza gabinetem rentgenowskim	3 mSv/rok	0,06 mSv/tyg.	0,00522 cGy/tyg.	52,2 µGy/tyg.
w pomieszczeniach poza pracownią, a także osoby z ogółu ludności przebywające w sąsiedztwie	0,5 mSv/rok	0,01 mSv/tyg.	0,00087 cGy/tyg.	8,7 µGy/tyg.
osoby z ogółu ludności w odniesieniu do budynków mieszkalnych	0,1 mSv/rok	0,002 mSv/tyg.	0,000174 cGy/tyg.	1,74 µGy/tyg.

3 Obliczenie osłon stałych.

3.1 Stosowane wzory do obliczeń.

Obliczenia wykonano na podstawie normy PN-86/J-80001 „Obliczanie osłon stałych”.

3.1.1 Czas narażenia na promieniowanie w ciągu tygodnia t .

$$t = T \cdot U \cdot t_0$$

gdzie:

T –	współczynnik określający prawdopodobieństwo przebywania ludzi w osłanianym miejscu
U –	współczynnik określający prawdopodobieństwo skierowania użytecznej wiązki promieniowania w kierunku obliczanej osłony
t_0 –	maksymalny czas pracy źródła promieniowania tygodniowo na jednej zmianie [s, min. lub godz.]

współczynniki U i T przyjęto zgodnie z PN-86/I-80001 w zależności od sposobu użytkowania pomieszczeń (sąsiedztwa) bezpośrednio przylegających do Gabinetu RTG, gdzie:

$T = 1$	dla miejsc stałego przebywania ludzi (miejsca ciągłej pracy)
$T = 0,25$	dla miejsc wykorzystywanych czasowo (korytarze, wc)
$T = 0,05$	dla miejsc krótkiego przebywania (ulice, place, klatki schodowe)
$U = 1$	dla ścian i sufitów, jeżeli przewiduje się ich napromieniowanie wiązką główną przy pracach rutynowych
$U = 1$	dla osłon chroniących tylko przed promieniowaniem rozproszonym lub ubocznym

3.1.2 Zredukowana moc dawki C_1 .

Zredukowaną moc dawki (C_1) promieniowania X rozproszonego przez ciało pacjenta oblicza się wg punktu 2.5.2.1 normy PN-86/I-80001, a grubość osłony z ołowiu wg punktu 2.5.2.2 normy poprzez interpolację krzywych dla odpowiedniego maksymalnego napięcia pracy lampy RTG.

$$C_1 = \frac{D \cdot l^2}{t \cdot I} \quad [\mu\text{Gy} \cdot \text{h}^{-1} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{mA}^{-1}]$$

gdzie:

D –	przyjęta dawka tygodniowa [μGy]
l –	najmniejsza odległość przedmiotu rozpraszającego (pacjenta) od miejsca osłanianego w ustalonych warunkach pracy [m]
t –	czas narażenia w ciągu tygodnia osób przebywających w miejscu osłanianym [godz.]
I –	nominalne natężenie prądu anodowego lampy RTG [mA]

3.1.3 Zredukowana moc dawki C_2 .

Zredukowaną moc dawki (C_2) promieniowania X rozproszonego przez materiał (inny niż woda lub tkanka) oblicza się wg. punktu 2.5.3.1 normy PN-86/I-80001, a grubość osłony z ołowiu wg punktu 2.5.3.2 normy poprzez interpolację krzywych dla odpowiedniego maksymalnego napięcia pracy lampy RTG.

$$C_2 = \frac{D \cdot l^2 \cdot f^2}{t \cdot I \cdot s \cdot y} \quad [\mu\text{Gy} \cdot \text{h}^{-1} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{mA}^{-1}]$$

gdzie:

D –	przyjęta dawka tygodniowa [μGy]
l –	najmniejsza odległość przedmiotu rozpraszającego promieniowanie od miejsca osłanianego [m]
f –	odległość powierzchni rozpraszającej promieniowanie wiązki głównej od ogniska lampy RTG [m]
t –	czas narażenia w ciągu tygodnia osób przebywających w miejscu osłanianym [godz.]
I –	nominalne natężenie prądu anodowego lampy RTG [mA]
s –	rzut powierzchni przedmiotu rozpraszającego, na którą pada promieniowanie, na płaszczyznę prostopadłą do kierunku wiązki pierwotnej promieniowania w odległości f, [m^2]
y –	współczynnik osłabienia w ośrodku

3.1.4 Krotność osłabienia promieniowania pierwotnego k.

Krotność osłabienia (k) promieniowania X przez osłonę oblicza się wg punktu 2.5.1.2 normy PN-86/I-80001, a grubość osłony z ołowiu wg punktu 2.5.1.3 normy poprzez interpolację krzywych dla odpowiedniego maksymalnego napięcia pracy lampy RTG.

$$k = \frac{D^* \cdot I \cdot t}{D \cdot l^2} \cdot y$$

gdzie:

D^* –	moc dawki w odległości l [m] od ogniska lampy przeliczona dla prądu anodowego I [mA], [$\text{mGy} \cdot \text{min}^{-1} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{mA}^{-1}$]
I –	nominalne natężenie prądu anodowego lampy RTG [mA]
t –	czas narażenia w ciągu tygodnia osób przebywających w miejscu osłanianym [min.]
D –	przyjęta dawka tygodniowa [mGy]
l –	najmniejsza odległość ogniska lampy od miejsca osłanianego w ustalonych warunkach pracy [m]
y –	współczynnik osłabienia w ośrodku

4 Obliczenia osłon.

4.1 Gabinet RTG 1 – stomatologiczny wewnątrzustny punktowy.

4.1.1 Ściana AB, drzwi w ścianie AB.

sąsiedztwo	promieniowanie
recepcja, Ex – miejsce wykonywania ekspozycji	wiązka główna

Dane wejściowe:

U [kV]	D [mGy]	D* [mGy·min ⁻¹ ·m ² ·mA ⁻¹]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
70	0,00435	9,4	3,75	0,008	1	1	0,008	0,31

Wyniki obliczeń:

k [-]	X _{Pb} [mm]
22,9	0,2

4.1.2 Ściana BC, okna w ścianie BC.

sąsiedztwo	promieniowanie
teren zewnętrzny	wiązka główna

Gabinet RTG 1 znajduje się na pierwszym piętrze – powyżej 2 m od gruntu – brak narażenia na promieniowanie jonizujące dla ludzi – obliczeń nie wykonuje się.

4.1.3 Ściana CD, okno w ścianie CD.

sąsiedztwo	promieniowanie
teren zewnętrzny	wiązka główna

Gabinet RTG 1 znajduje się na pierwszym piętrze – powyżej 2 m od gruntu – brak narażenia na promieniowanie jonizujące dla ludzi – obliczeń nie wykonuje się.

4.1.4 Ściana DA.

sąsiedztwo	promieniowanie
Gabinet RTG 2	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
70	4,35	2,65	0,008	1	1	0,008	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
3818,5	< 0,1

4.1.5 Sufit.

sąsiedztwo	promieniowanie
pomieszczenie techniczne	wiązka główna

Dane wejściowe:

U [kV]	D [mGy]	D* [mGy · min ⁻¹ · m ² · mA ⁻¹]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
70	0,00435	9,4	1,5	0,008	0,25	1	0,002	0,31

Wyniki obliczeń:

k [-]	X _{Pb} [mm]
35,7	0,25

4.1.6 Podłoga.

sąsiedztwo	promieniowanie
Gabinet lekarski	wiązka główna

Dane wejściowe:

U [kV]	D [mGy]	D* [mGy · min ⁻¹ · m ² · mA ⁻¹]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
70	0,00435	9,4	1,5	0,008	1	1	0,008	0,31

Wyniki obliczeń:

k [-]	X _{Pb} [mm]
142,9	0,45

4.2 Gabinet RTG 2 – stomatologiczny wewnątrzustny punktowy.

4.2.1 Ściana AB, drzwi w ścianie AB.

sąsiedztwo	promieniowanie
recepcja, Ex – miejsce wykonywania ekspozycji	wiązka główna

Dane wejściowe:

U [kV]	D [mGy]	D* [mGy·min ⁻¹ ·m ² ·mA ⁻¹]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
70	0,00435	9,4	2,65	0,008	1	1	0,008	0,31

Wyniki obliczeń:

k [-]	X _{Pb} [mm]
45,8	0,25

4.2.2 Ściana BC.

sąsiedztwo	promieniowanie
Gabinet RTG 1	wiązka główna

Dane wejściowe:

U [kV]	D [mGy]	D* [mGy·min ⁻¹ ·m ² ·mA ⁻¹]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
70	0,00435	9,4	1,4	0,008	1	1	0,008	0,31

Wyniki obliczeń:

k [-]	X _{Pb} [mm]
164,1	0,5

4.2.3 Ściana CD, okno w ścianie CD.

sąsiedztwo	promieniowanie
teren zewnętrzny	wiązka rozproszona

Gabinet RTG 2 znajduje się na pierwszym piętrze – powyżej 2 m od gruntu – brak narażenia na promieniowanie jonizujące dla ludzi – obliczeń nie wykonuje się.

4.2.4 Ściana DA.

sąsiedztwo	promieniowanie
Gabinet lekarski	wiązka główna

Dane wejściowe:

U [kV]	D [mGy]	D* [mGy·min ⁻¹ ·m ² ·mA ⁻¹]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
70	0,00435	9,4	2,15	0,008	1	1	0,008	0,31

Wyniki obliczeń:

k [-]	X _{Pb} [mm]
69,6	0,3

4.2.5 Sufit.

sąsiedztwo	promieniowanie
pomieszczenie techniczne	wiązka główna

Dane wejściowe:

U [kV]	D [mGy]	D* [mGy·min ⁻¹ ·m ² ·mA ⁻¹]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
70	0,00435	9,4	1,5	0,008	0,25	1	0,002	0,31

Wyniki obliczeń:

k [-]	X _{Pb} [mm]
35,7	0,25

4.2.6 Podłoga.

sąsiedztwo	promieniowanie
Gabinet lekarski	wiązka główna

Dane wejściowe:

U [kV]	D [mGy]	D* [mGy·min ⁻¹ ·m ² ·mA ⁻¹]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
70	0,00435	9,4	1,5	0,008	1	1	0,008	0,31

Wyniki obliczeń:

k [-]	X _{Pb} [mm]
142,9	0,45

4.3 Gabinet RTG 3 – stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D).

4.3.1 Ściana AB okna w ścianie AB.

a) zdjęcia pantomograficzne i tomograficzne.

sąsiedztwo	promieniowanie
teren zewnętrzny	wiązka rozproszona

Gabinet RTG 3 znajduje się na pierwszym piętrze – powyżej 2 m od gruntu – brak narażenia na promieniowanie jonizujące dla ludzi – obliczeń nie wykonuje się.

b) zdjęcia cefalometryczne.

sąsiedztwo	promieniowanie
teren zewnętrzny	wiązka główna

Gabinet RTG 3 znajduje się na pierwszym piętrze – powyżej 2 m od gruntu – brak narażenia na promieniowanie jonizujące dla ludzi – obliczeń nie wykonuje się.

4.3.2 Ściana BC.

sąsiedztwo	promieniowanie
teren zewnętrzny	wiązka rozproszona

Gabinet RTG 3 znajduje się na pierwszym piętrze – powyżej 2 m od gruntu – brak narażenia na promieniowanie jonizujące dla ludzi – obliczeń nie wykonuje się.

4.3.3 Ściana CD, drzwi w ścianie CD.

sąsiedztwo	promieniowanie
recepcja	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	4,35	1,35	1,7	1	1	1,7	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
4,7	0,9

4.3.4 Ściana DA.

sąsiedztwo	promieniowanie
pomieszczenie techniczne	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	4,35	3,95	1,7	0,25	1	0,425	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
159,7	0,2

4.3.5 Parawan ochronny P.

sąsiedztwo	promieniowanie
Ex – miejsce wykonywania ekspozycji	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	8,7	1,15	1,7	1	1	1,7	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
6,8	0,7

4.3.6 Sufit.

sąsiedztwo	promieniowanie
pomieszczenie techniczne	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	8,7	1,5	1,7	0,25	1	0,425	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
46,1	0,35

4.3.7 Podłoga.

sąsiedztwo	promieniowanie
Gabinet lekarski	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	8,7	1,5	1,7	1	1	1,7	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
11,5	0,6

4.4 Gabinet RTG 4 – cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.

Wiązka promieniowania pierwotnego emitowanego przez aparat RTG padać będzie wyłącznie na PODŁOGĘ oraz na ścianę GA. Na pozostałe ściany pada promieniowanie rozproszone przez tkankę pacjenta oraz materiał konstrukcyjny ścian/stropów.

4.4.1 Ściana AB, drzwi w ścianie AB, okienko podglądowe w drzwiach w ścianie AB.**4.4.1.1 Zdjęcia kostne.**

sąsiedztwo	promieniowanie
sterownia	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	26,1	3,45	1,15	0,18	11,2	1	1	11,2	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]	c_2 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
27,2	0,4	657,4	< 0,1

4.4.1.2 Zdjęcia płucne.

sąsiedztwo	promieniowanie
sterownia	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
125	26,1	3,45	1,15	0,18	0,56	1	1	0,56	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]	c_2 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
554,7	0,15	13147,8	< 0,1

4.4.2 Ściana BC, drzwi w ścianie BC, ściana CD, drzwi w ścianie CD.

4.4.2.1 Zdjęcia kostne.

sąsiedztwo	promieniowanie
kabiny pacjenta	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	4,35	3,45	1,15	0,18	11,2	0,25	1	2,8	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]	c_2 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
18,5	0,5	438,3	0,15

4.4.2.2 Zdjęcia płucne.

sąsiedztwo	promieniowanie
kabiny pacjenta	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
125	4,35	3,45	1,15	0,18	0,56	0,25	1	0,14	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]	c_2 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
369,8	0,2	8765,2	< 0,1

4.4.3 Ściana DE – drzwi.

4.4.3.1 Zdjęcia kostne.

sąsiedztwo	promieniowanie
poczekalnia	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	4,35	3,5	1,15	0,18	11,2	0,25	1	2,8	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]	c_2 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
19,0	0,5	451,1	0,15

4.4.3.2 Zdjęcia płucne.

sąsiedztwo	promieniowanie
poczekalnia	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
125	4,35	3,5	1,15	0,18	0,56	0,25	1	0,14	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]	c_2 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
380,6	0,2	9021,1	< 0,1

4.4.4 Ściana EF.**4.4.4.1 Zdjęcia kostne.**

sąsiedztwo	promieniowanie
pomieszczenie socjalne	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	4,35	2,55	1,15	0,18	11,2	1	1	11,2	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]	c_2 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
2,5	1,0	59,9	0,6

4.4.4.2 Zdjęcia płucne.

sąsiedztwo	promieniowanie
pomieszczenie socjalne	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
125	4,35	2,55	1,15	0,18	0,56	1	1	0,56	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]	c_2 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
50,5	0,5	1197,1	< 0,1

4.4.5 Ściana FG.

4.4.5.1 Zdjęcia kostne i zdjęcia płucne.

sąsiedztwo	promieniowanie
brak	wiązka rozproszona

Ściana FG jest ścianą fundamentową budynku – brak pomieszczeń – brak narażenia na promieniowanie jonizujące dla ludzi – obliczeń nie wykonuje się.

4.4.6 Ściana GA.

4.4.6.1 Zdjęcia kostne.

sąsiedztwo	promieniowanie
brak	wiązka rozproszona

4.4.6.2 Zdjęcia płucne.

sąsiedztwo	promieniowanie
brak	wiązka główna

Ściana GA jest ścianą fundamentową budynku – brak pomieszczeń – brak narażenia na promieniowanie jonizujące dla ludzi – obliczeń nie wykonuje się.

4.4.7 Sufit.

4.4.7.1 Zdjęcia kostne.

sąsiedztwo	promieniowanie
apteka	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
90	4,35	2,0	1,15	0,18	11,2	1	1	11,2	0,31

Wyniki obliczeń:

c ₁ [μGy · m ² /h · mA]	x _{Pb} [mm]	c ₂ [μGy · m ² /h · mA]	x _{Pb} [mm]
1,6	1,3	36,8	0,8

4.4.7.2 Zdjęcia płucne.

sąsiedztwo	promieniowanie
apteka	wiązka rozproszona

Dane wejściowe:

U [kV]	D [μGy]	l [m]	f [m]	s [m ²]	I · t ₀ [mAh]	T [-]	U [-]	I · t [mAh]	y [-]
125	4,35	1,5	1,15	0,18	0,56	1	1	0,56	0,31

Wyniki obliczeń:

c_1 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]	c_2 [μGy · m ² /h · mA]	X _{Pb} [mm]
17,5	0,9	414,2	0,4

4.4.8 Podłoga.**4.4.8.1 Zdjęcia kostne.**

sąsiedztwo	promieniowanie
brak	wiązka główna

4.4.8.2 Zdjęcia płucne.

sąsiedztwo	promieniowanie
brak	wiązka rozproszona

Pod Gabinetem RTG 4 – grunt – brak pomieszczeń – brak narażenia na promieniowanie jonizujące dla ludzi – obliczeń nie wykonuje się.

4.4.9 Promieniowanie uboczne.

Przykład Gabinet RTG 4: cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.

a) zdjęcia kostne

ściana	\dot{D}_{u1} [mGy/h] dla $l_1=1$ m	l_2 [m]	\dot{D}_{u2} [mGy/h]	T [-]	t dla $t_0 = 0,028$ [h]	$D_u = \dot{D}_{u2} \cdot t$ [mGy]	Pb	k dla U = 90 kV	D_u/k [mGy]	D [μGy]	% dawki tygodniowej
ściana AB	1	3,45	0,084	1	0,028	0,0024	0,4	50	$4,7 \cdot 10^{-5}$	26,1	0,18
ściana BC		3,45	0,084	0,25	0,007	0,0006	0,5	100	$5,9 \cdot 10^{-6}$	4,35	0,14
ściana CD		3,45	0,084	0,25	0,007	0,0006	0,5	100	$5,9 \cdot 10^{-6}$	4,35	0,14
ściana DE		3,5	0,082	0,25	0,007	0,00057	0,5	100	$5,7 \cdot 10^{-6}$	4,35	0,13
ściana EF		2,55	0,16	1	0,028	0,0043	1,0	700	$6,2 \cdot 10^{-6}$	4,35	0,14
ściana FG	brak narażenia na promieniowanie jonizujące										
ściana GA											
sufit	1	1,0	1	1	0,028	0,0028	1,3	$2 \cdot 10^3$	0,000014	4,35	0,32

b) zdjęcia płucne

ściana	\dot{D}_{u1} [mGy/h] dla $l_1=1$ m	l_2 [m]	\dot{D}_{u2} [mGy/h]	T [-]	t dla $t_o = 0,0028$ [h]	$D_u = \dot{D}_{u2} \cdot t$ [mGy]	Pb	k dla U = 125 kV	D_u/k [mGy]	D [μGy]	% dawki tygodniowej
ściana AB	1	3,45	0,084	1	0,0028	0,00024	0,15	10	$2,35 \cdot 10^{-5}$	26,1	0,09
ściana BC		3,45	0,084	0,25	0,0007	$5,9 \cdot 10^{-5}$	0,2	10	$5,9 \cdot 10^{-6}$	4,35	0,14
ściana CD		3,45	0,084	0,25	0,0007	$5,9 \cdot 10^{-5}$	0,2	10	$5,9 \cdot 10^{-6}$	4,35	0,14
ściana DE		4,35	0,053	0,25	0,0007	$3,7 \cdot 10^{-5}$	0,2	10	$3,7 \cdot 10^{-6}$	4,35	0,085
ściana EF		4,7	0,045	1	0,0028	0,000127	0,5	30	$4,3 \cdot 10^{-6}$	4,35	0,1
ściana FG	brak narażenia na promieniowanie jonizujące										
sufit	1	1,5	0,45	1	0,0028	0,00125	0,9	150	$8,3 \cdot 10^{-6}$	4,35	0,2

Zgodnie z 2.5.4.1. Normy PN-86 / J – 80001- Obliczanie osłon stałych w obliczeniach osłon stałych nie uwzględnia się promieniowania ubocznego ponieważ dawka tygodniowa promieniowania ubocznego nie przekracza 10% dawki przyjętej do obliczeń. Przeanalizowano również promieniowanie uboczne dla wszystkich Gabinetów RTG, wszystkich pozostałych osłon i stwierdzono że również dla pozostałych osłon dawka tygodniowa promieniowania ubocznego nie przekracza 10% dawki przyjętej do obliczeń.

5 Zestawienie wymaganych grubości ołowiu dla osłon stałych.

5.1 Gabinet RTG 1 – stomatologiczny wewnętrzny punktowy.

osłona		obliczony wymagany równoważnik grubości ołowiu osłony	równoważnik grubości ołowiu dla istniejącej osłony	różnica między wartością istniejącą a obliczoną	wymagana dodatkowa osłona
		mm Pb			
ściana AB	recepcja	0,2	0,6	0,4	nie jest wymagana
drzwi w ścianie AB		0,2	projektowany	0,2	0,5 mm Pb
ściana BC	teren zewnętrzny	brak narażenia na promieniowanie jonizujące			
okna w ścianie BC					
ściana CD	teren zewnętrzny	brak narażenia na promieniowanie jonizujące			
okno w ścianie CD					
ściana DA	Gabinet RTG 2	< 0,1	< 0,1	< 0,1	nie jest wymagana
sufit	pomieszczenie techniczne	0,25	3,7	3,45	nie jest wymagana
podłoga	gabinet lekarski	0,45	3,7	3,25	nie jest wymagana

5.2 Gabinet RTG 2 – stomatologiczny wewnętrzny punktowy.

osłona		obliczony wymagany równoważnik grubości ołowiu osłony	równoważnik grubości ołowiu dla istniejącej osłony	różnica między wartością istniejącą a obliczoną	wymagana dodatkowa osłona
ściana AB	recepcja	0,25	0,6	0,35	nie jest wymagana
drzwi w ścianie AB		0,25	projektowany	0,25	0,5 mm Pb
ściana BC	Gabinet RTG 1	0,5	< 0,1	0,5	0,5 mm Pb
ściana CD	teren zewnętrzny	brak narażenia na promieniowanie jonizujące			
okno w ścianie CD					
ściana DA	Gabinet lekarski	0,3	< 0,1	0,3	0,5 mm Pb
sufit	pomieszczenie techniczne	0,25	3,7	3,45	nie jest wymagana
podłoga	gabinet lekarski	0,45	3,7	3,25	nie jest wymagana

5.3 Gabinet RTG 3 – stomatologiczny pantomograficzny (PAN+CEPH+3D).

osłona		obliczony wymagany równoważnik grubości ołowiu osłony	równoważnik grubości ołowiu dla istniejącej osłony	różnica między wartością istniejącą a obliczoną	wymagana dodatkowa osłona
		mm Pb			
ściana AB	teren zewnętrzny	brak narażenia na promieniowanie jonizujące			
okno w ścianie AB					
ściana BC	teren zewnętrzny	brak narażenia na promieniowanie jonizujące			
ściana CD	recepcja	0,9	0,6	0,3	0,5 mm Pb
drzwi w ścianie CD		0,9	projektowane	0,9	1,0 mm Pb
ściana DA	pomieszczenie techniczne	0,2	< 0,1	0,2	0,5 mm Pb
parawan ochronny P	miejsce wyzwala- nia ekspozycji	0,7	projektowany	0,7	1,0 mm Pb
sufit	pomieszczenie techniczne	0,35	3,7	3,35	nie jest wymagana
podłoga	gabinet lekarski	0,6	3,7	3,1	nie jest wymagana

5.4 Gabinet RTG 4 – cyfrowy ogólnodiagnostyczny kostno – płucny.

osłona		obliczony wymagany równoważnik grubości ołowiu osłony	równoważnik grubości ołowiu dla istniejącej osłony	różnica między wartością istniejącą a obliczoną	wymagana dodatkowa osłona
		mm Pb			
ściana AB	sterownia	0,4	0,65	0,15	nie jest wymagana
drzwi w ścianie AB		0,4	projektowany	0,4	ołowiowe o równoważniku 1,0 mm Pb
okienko podglądowe w drzwiach w ścianie AB		0,4	projektowany	0,4	szyba ołowiowa o równoważniku 1,0 mm Pb
ściana BC	kabina pacjenta	0,5	0,65	0,15	nie jest wymagana
drzwi w ścianie BC		0,5	projektowany	0,5	ołowiowe o równoważniku 0,5 mm Pb
ściana CD	kabina pacjenta	0,5	0,65	0,15	nie jest wymagana
drzwi w ścianie CD		0,5	projektowany	0,5	ołowiowe o równoważniku 0,5 mm Pb
ściana DE – drzwi	poczekalnia	0,5	projektowany	0,5	ołowiowe o równoważniku 0,5 mm Pb
ściana EF	pomieszczenie socjalne	1,0	0,65 ÷ 1,3	0,35 ÷ 0,3	0,35 mm Pb ÷ nie jest wymagana
ściana FG	brak	brak narażenia na promieniowanie jonizujące			
ściana GA	brak	brak narażenia na promieniowanie jonizujące			
sufit	apteka	1,3	3,7		nie jest wymagana
podłoga	grunt	brak narażenia na promieniowanie jonizujące			

WNIOSKI:

1. Obliczenia osłon stałych zostały wykonane dla maksymalnych warunków wykonywania ekspozycji.
2. Przyjęta wymagana wartość grubości ołowiu dla osłony [mm Pb] jest największą obliczoną wartością dla danej osłony stałej.
3. Z zestawienia tego wynika, że grubość istniejących osłon stałych (ścian oraz stropów) wykonanych z materiałów budowlanych opisanych w pkt. 1.5 **nie jest wystarczająca** przed promieniowaniem RTG emitowanym przez aparaty RTG w trakcie realizacji radiologicznych procedur medycznych. Należy zastosować dodatkowe osłony zgodnie z punktem 5 „Zestawienie wymaganych grubości ołowiu dla osłon stałych”.
4. W przypadku zainstalowania innego aparatu RTG, zmiany sąsiedztwa wokół Gabinetów RTG lub innych istotnych zmian mających znaczenie na stan narażenia na promieniowanie jonizujące niż przewidziane w Projekcie Osłon wymagane będzie przeprowadzenie powtórnej analizy skuteczności osłon i przedłożenie stosownego aneksu do Projektu ochrony Radiologicznej przed MPWIS.